

OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM KÁRNÝCH ŘÍZENÍ VE VĚCECH SOUDCŮ, STÁTNÍCH ZÁSTUPCŮ A EXEKUTORŮ NA VRCHNÍM SOUDU V PRAZE

Od počátku minulého roku v justici odstartoval nový model kárných řízení. Po patnácti letech, kdy bylo možné soudce, státní zástupce či exekutory kárně stíhat jen v jednostupňovém řízení, se systém vrátil opět ke dvoustupňovému rozhodování, když připustil odvolání proti rozhodnutí kárného senátu prvního stupně. Prvostupňové kárné senáty nyní působí u Vrchního soudu v Praze a Vrchního soudu v Olomouci. Odvolací senáty pak vznikly u Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu. Soudci obecných soudů budou moci podat odvolání ke kárnému senátu Nejvyššího soudu. Ve věcech soudců správních soudů, státních zástupců a exekutorů rozhodne Nejvyšší správní soud.

Úvodní slovo – JUDr. Luboš Dörfl, Ph.D.

Zavedení dvoustupňového kárného řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů od 1. ledna 2025 představovalo významnou změnu v oblasti kárné odpovědnosti justičních profesí.

Založení kárných senátů prvního stupně na vrchních soudech přineslo i řadu organizačních a procesních výzev, zejména při ustavení kárných senátů, založení nového soudního oddělení a transparentního nastavení režimu přidělování kárných věcí.

Ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti jsme zavedli nový elektronický rejstřík pro tuto agendu vrchních soudů a díky součinnosti s dalšími soudy, státními zastupitelstvími, nejvyššími soudy, profesními komorami, právníckými fakultami a Veřejným ochráncem práv mohly začít čerstvě ustavené senáty v nové agendě již v první polovině roku 2025 řešit první případy kárného řízení.

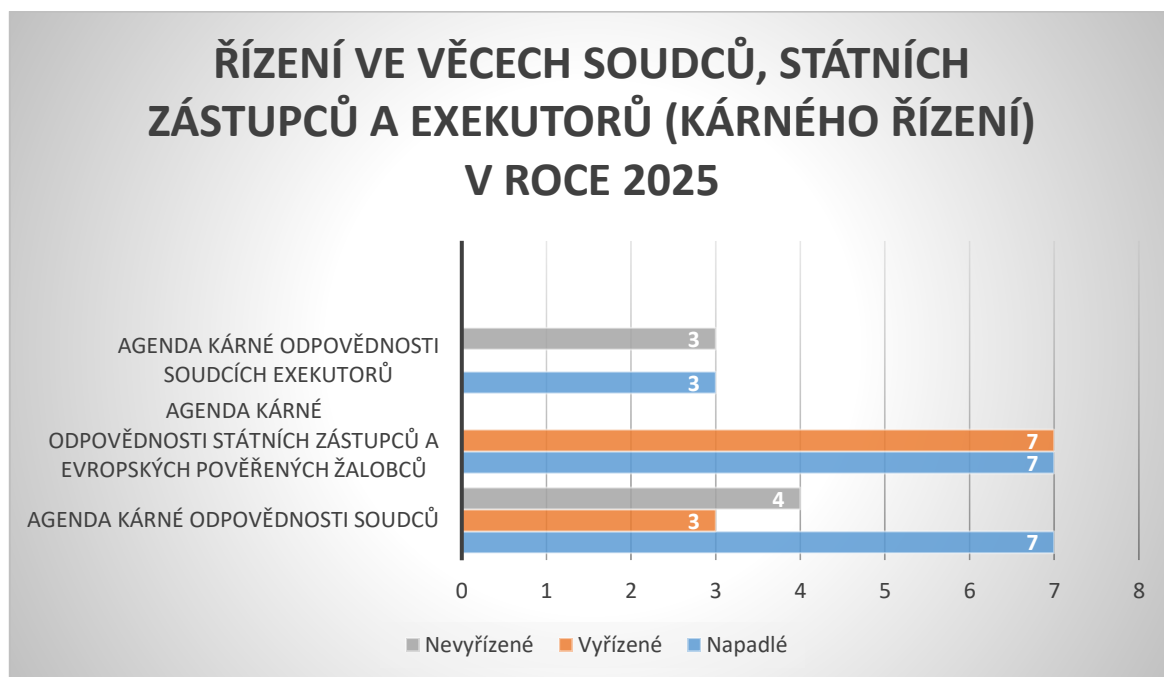
Po uplynutí prvního roku se již nabízí prostor pro zhodnocení praktického fungování dvouinstančního řízení, jeho přínosů pro právní jistotu účastníků, dostupnost informací pro širší veřejnost, ale také pro identifikaci oblastí, které se v praxi ukázaly jako problematické nebo vyžadující další úpravy. Dosavadní zkušenosti s vedením kárného řízení před vrchními soudy jsou velmi povzbudivé. Kárné senáty prvního stupně jsou schopny vyřešit většinu případů pravomocně, tedy aniž by musely zasahovat odvolací kárné senáty u nejvyšších soudů a řízení před nimi probíhá důstojně a profesionálně.

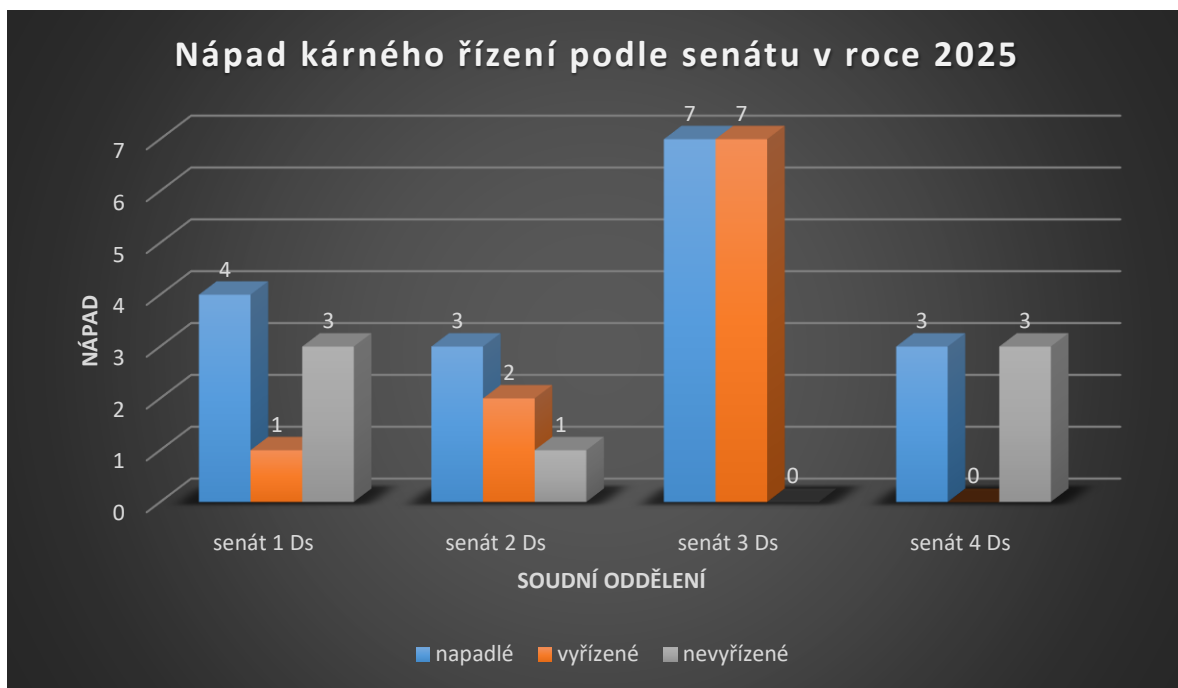
Zkušenosti z činnosti kárných senátů budeme dále vyhodnocovat a plánujeme je také konzultovat s oběma nejvyššími soudy.

Statistiky – Mgr. Kateřina Černá

Máme za sebou první rok, v němž agendu kárných řízení projednává Vrchní soud v Praze jako kárný soud prvního stupně. Byť přechodná ustanovení novely zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, nedala soudu téměř žádnou možnost se na tuto agendu připravit, podařilo se její začátky zvládnout se ctí. Napomohla tomu i skutečnost, že první kárné návrhy byly soudu doručeny až ke konci února 2025, což umožnilo personálně obsadit kárné senáty. Tzv. za pochodu se pak podařilo připravit vzory, s nimiž jednotliví předsedové senátů pracují, a rejstříky, za což patří poděkování zejména zaměstnancům soudu Věře Matýskové a Danielu Macháčkovi. Vedení nově zřízené kanceláře a administrativní podporu obstarávají pro všechny senáty paní Jitka Zbořilová a Iveta Bedrníčková.

Přejdeme-li ke konkrétním číslům, pak kárných návrhů napadlo celkem 17, z toho 7 kárných návrhů se týkalo soudců, 7 státních zástupců a 3 soudních exekutorů. Rozhodnuto bylo o deseti kárných návrzích, přičemž jen dvě rozhodnutí byla napadena opravným prostředkem, o sedmi kárných návrzích dosud rozhodnuto nebylo. Malá četnost opravných prostředků je dána mimo jiné i tím, že se daří využívat institutu schválení dohody o vině a trestu.

V roce 2025 napadlo ve věcech soudců 7 kárných řízení, přičemž jde o řízení vedená u Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. 1 Ds 1/2025, 1 Ds 2/2025, 1 Ds 3/2025, 1 Ds 4/2025, 2 Ds 1/2025, 2 Ds 2/2025 a 2 Ds 3/2025. Opravný prostředek byl podán ve věci sp. zn. 2 Ds 2/2025.

V roce 2025 napadlo ve věcech státních zástupců 7 kárných řízení, přičemž jde o řízení vedená u Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. 3 Ds 1/2025, 3 Ds 2/2025, 3 Ds 3/2025, 3 Ds 4/2025, 3 Ds 5/2025, 3 Ds 6/2025 a 3 Ds 7/2025. Opravný prostředek byl podán ve věci sp. zn. 3Ds 3/2025

V roce 2025 napadla ve věcech soudních exekutorů 3 kárná řízení, přičemž jde o řízení vedená u Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. 4 Ds 1/2025, 4 Ds 2/2025 a 3 Ds 3/2025.

Slovo předsedů senátů – JUDr. Michaela Pařízková. Mgr. Jan Kadlec, JUDr. Radka Šimková

O slovo byli požádáni i přímo předsedové jednotlivých senátů tak, aby byl zastoupený senát kárné odpovědnosti soudců (JUDr. Pařízková), státních zástupců (Mgr. Kadlec) a exekutorů (JUDr. Šimková). Soudci byli dotázáni, v čem se kárná agenda podle jejich zkušeností nejvíce liší od standardní soudní rozhodovací praxe, jaké míry ovlivnila kárná agenda jejich běžnou rozhodovací činnost, zejména z hlediska časové a odborné zátěže, jak hodnotí mediální a veřejný zájem o kárná řízení a co považuje po roce fungování kárné agendy za její největší přínos, v čem se ukázal systém jako funkční a kde se naopak objevila potřeba úprav.

Kárná agenda se od standardního souzení podle zkušeností oslovených předsedů senátů nejvíce liší složením rozhodujícího senátu, neboť při počtu sedmi členů zastávajících v běžném profesním životě významné funkce a postavení, je velmi organizačně obtížné a časově náročné dohodnout termíny jednání. Pokud jde o odbornost, soudci hodnotili, že kárné řízení se blíží trestnímu řízení, proto předsedové senátů z řad trestních – soudců uvádí snazší orientaci v procesních pravidlech (například i v případě postupu při dokazování či v případě užití konsenzuálního způsobu vyřízení), zároveň však je kárná agenda u VS prvostupňová, a tedy se od ostatní práce odvolacího soudce zásadně liší. Protože jde o stupeň nalézací, prokazuje se skutkový stav a ten pak právně hodnotí (zda jde či nikoliv o kárné provinění a jak závažné) a na to navazuje úvaha o přiměřeném kárném opatření. Organizace práce kárných senátů a postup v řízení je, v důsledku dílčích nedostatků právní úpravy těžkopádný, jak je níže rozvedeno.

Mediální zájem hodnotí předsedové senátů v zásadě shodně jako malý, zpočátku roku byl zájem vyšší v souvislosti s novou právní úpravou kárného řízení, nyní je však spíše nízký, srovná-li se například se zájmem o některé odvolací trestní kauzy.

Všichni předsedové senátů se shodli, že největším problémem, který by bylo do budoucna vhodné na odborné úrovni vyhodnotit a prodiskutovat, je především nepružnost současné úpravy. Sedmičlenné senáty tvořené osobami s místy působení po celé republice, z různých právních odvětví, s velkým časovým vytížením a náročnými pracovními aktivitami se v praxi ukazují jako nevhodné, nemluvě o nutnosti svolávat senát za účelem neveřejných zasedání (např. u rozhodování o podjatosti § 10a ZoŘ). Stejně není logické, aby drobné prohřešky projednávány v řízení o námitkách (viz § 25a a násl. ZoŘ) řešil sedmičlenný senát. Z praxe plynou i další podněty ke zjednodušení a zrychlení kárné agendy, které by soudci rádi komunikovali s Ministerstvem spravedlnosti.

Závěrem lze tedy říct, že úprava ve smyslu zavedení dvojinstančního řízení a posunu nalézacího stupně na vrchní soudy je jistě krok správný směrem a po určitých změnách může být i plně funkční. Uplynulý rok ukázal především to, že Vrchní soud v Praze agendu zvládl bez jakýchkoliv problémů, drtivá většina rozhodnutí je stranami akceptována, odvolání jsou podávána v minimu případů. To svědčí pro závěr, že obavy, že vrchní soudy kárnou agendu nezvládnou, byly zcela liché. Systém se podařilo zavést zcela plynule. Úprava má své nedostatky, které byly předsedy kárných senátů objeveny díky rozhodování přímo takřkajíc za pochodu a je vhodné do budoucna uvažovat o legislativních změnách v tomto ohledu.